

**Fabiny Tamás elnök-püspök laudációja Kovács Etelka
lelkésznőről, a Magyarországi Evangélikus Egyház 2022. évi
Ordass Lajos-díjazottjáról**

„Hol van az egyház tulajdonképpeni helye? Nem egy olyan konkrét hely, melyet előre ki lehetne jelölni. A jelenlevő Krisztus helye ez a világban. Isten akarata kiválasztja ezt vagy azt a helyet erre a célra. Ezért az emberek nem jelölhetik ki és nem foglalhatják ezt le előre. Isten minősíti ezt a helyet kegyelmes jelenléte révén. (...) Ahol Isten az ő gyülekezetével beszél, ott a gyülekezet minden emberi hely tényleges központja lesz, néha az emberi körülmények közepette a leginkább nélkülözhetőnek tűnik. (...) Senki sem tudja előre, hol lesz ez a középpont. Történelmi mérték szerint ez lehet egészen a periférián is, mint Galilea a Római Birodalomban, vagy Wittenberg a 16. században. Isten azonban láthatóvá teszi ezt a helyet.”

(Bonhoeffer)

Dietrich Bonhoeffernek ez a gondolata arra utal, hogy ami emberileg perifériának számít, az Isten tervében centrummá válhat. Ebben az értelemben Galileához és Wittenberghez hasonlítható Csögle, ez a Marcal-medencében, a Devecseri járásban található, néhány száz lelket számláló falu.

Egyháztörténetet sokszor azok írnak, akik álmukban sem gondolnák, hogy a feladataikat csendben végezve meg fogják változtatni az egyház történetét. Így lett Csögle a Magyarországi Evangélikus Egyház történetében jelentős település, és így válhatott Kovács Etelka hazai egyháztörténetünkben mindig említést érdemlő személyiséggé.

Lelkületét jól jellemzi ez a vallomása: „Női lelkészként végeztem munkámat, és nem akartam egyenlő lenni a férfi lelkészekkel, csak egyenlő jogokat kértem, hogy a munkámat elvégezhessem. Úgy érzem, Isten hívott el, és velem volt szolgálatom minden napján, ezért övé legyen minden dicsőség.”

Kovács Etelka Celldömölkön született, s itt is érettségizett 1956-ban. A fiatalkori ifjúsági konferenciák, bibliaórák, csendesnapok érlelték meg benne a döntést, hogy a lelkészi pályát válassza. Ehhez akkor nem kis bátorság és hit kellett. Bátran ragaszkodott az elhívásához, noha tudatában volt az egyházat körülvevő világ ellenségességével is. Amikor a KISZ-tagok a pályaválasztása után érdeklődtek, nyugodtan válaszolta, hogy lelkész szeretne lenni, de azzal is tisztában volt, bajba sodorhatja szüleit, lelkészeit, ha őket nevezi meg, mint akik erre a hivatásra indították. Szorongató helyzetében a legegyszerűbb és legigazabb választ adta: a Szentlélektől kapta a hívást.

Ez a történet Kovács Etelka későbbi életpályájára is jellemző. Mindig hittel bátran megtalálni a sokszor nehéz körülményekben a szolgálat útját.

Amikor 1956-ban felvették a Teológiára, aláírtak vele egy papírt, melyben tudomásul vette, nem fogják lelkésszé szentelni. Hiába teljesítette ugyanazokat a követelményeket a teológiai tanulmányai során, amikor 1962. június 28-án végzett, még egy áldásban sem részesült, míg férfi társait lelkésszé szentelték.

Fél évvel később a debreceni evangélikus gyülekezetbe került Szabó Gyula lelkész mellé. Lelkészvizsgára is innen ment 1964. január 17-én. Később családi okok miatt kérelmezte, hogy Celldömölkhez közelebbi szolgálati helyre kerülhessen.

Ekkor került Veszprémbe segédlelkésznek. 1966. február 27-én iktatták be a szolgálatba. S bár szolgálati helye volt, segédlelkészi beosztása is, de jogai nem voltak ahhoz, hogy munkáját végezhesse. Ezért Vető Béla lelkész és a veszprémi presbitérium kéréssel fordult Vető Lajos püspökhöz, hogy adjon engedélyt a szolgálatok elvégzésére. Miután az engedélyt megkapta, három és fél éven keresztül szolgált a veszprémi gyülekezetben.

A csöglei gyülekezet ekkor lelkész nélkül volt. A korábban itt szolgáló lelkészek, Fabiny Tibor és Reuss András is szorgalmazták, hogy Kovács Etelka ide kerüljön önálló munkakörbe. Püspöki engedéllyel minden szolgálatot elvégezhetett. Itt érte a hír 1972-ben, hogy első nőként lelkésszé avatják. Erre az egyháztörténeti

jelentőségű eseményre 1972. november 19-én került sor a csöglei templomban.

Szolgálatára sok kihívást tartogatott. Gondozta nemcsak Csöglét, hanem egy idő után Marcalgerelyit a szórványokkal (Kispirit, Nagypirit, Egeralja, Adorjánháza, Bánhalma, Szergény, Külsővat és Vinár) együtt is. A nagy terület bejárása az akkori közlekedési viszonyok között nem volt egyszerű. Kovács Etelka megküzdött a motor- és autóvezetéssel is, s a megszelídített szolgálati járművekkel járta a gyülekezeteket. Nagyünnepeken akár tizenöt istentiszteletet is tartott.

A gyermek- és ifjúsági munkát mindig kiemelt fontosságúnak tartotta. Meggyőződése volt, hogy a kommunizmusban Istentől eltávolodott felnőtteket elsősorban a gyermekeken keresztül lehet visszacsalogatni a gyülekezet közösségébe.

A lelkészi munkája mellett a körzethez tartozó minden templom (Csögle, Adorjánháza, Külsővat, Szergény, Marcalgerelyi) felújítását megszervezte. Az épületek rossz állapota miatt ez minden esetben teljes körű külső-belső tatarozást jelentett (tetők, orgonák, villanyvezetékek stb.).

2003. augusztus 15-én ment nyugdíjba. Egykori csöglei gyülekezete honlapján így emlékeznek meg róla: „Az is kiemeli Csöglét a gyülekezetek történetéből, hogy ezután Kovács Etelka került a gyülekezet szolgálatába, aki az első felavatott női lelkésze volt evangélikus egyházunknak. 1970–2003 között 33 éven át végezte a csöglei gyülekezet szolgálatát igen nagy odaadással és szorgalommal.”

Végül életútjának összefoglalásaként hangozzék el az az ige, mely nem véletlenül életének vezérigéjévé is vált: „*Mindenre van erőm a Krisztusban, aki megerősít engem.*” (Fil 4,13)

Az ismertett életút és a kuratórium döntése alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma 2022-ben az Ordass Lajos-díjat Kovács Etelkának adományozza hűségese, kitartó szolgálata elismeréseként.